

มาตรการรูปแบบและรูปลักษณ์ สำหรับโครงการที่พักตากอากาศที่ต้องทำการประเมินผล
กระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*
MEASURES FOR LAYOUT AND PHYSICAL APPEARANCE OF RESORT
DEVELOPMENT PROJECTS SUBJECTED TO AN ENVIRONMENTAL IMPACT
ASSESSMENT IN THE AREA SURROUNDING KHAO YAI NATIONAL PARK,
A NATURAL WORLD HERITAGE

อชิรญาณ์ หอมระรื่น

Achiraya Homraruen

นักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : achiradream19@gmail.com

Graduate student of Master of Laws Program in Natural Resources and Environmental Law,
Faculty of Law, Thammasat University : achiradream19@gmail.com

Received : November 11, 2020

Revised : March 10, 2021

Accepted : March 23, 2021

บทคัดย่อ

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์และมีความโดดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ควรดูแลการอนุรักษ์ และปกป้อง พื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีการดำเนินโครงการที่พักตากอากาศที่มีขนาดห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไปหรือพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไปนั้น(ผู้ศึกษาจะกล่าวและหมายถึงแต่เฉพาะโครงการที่มีขนาดห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไปหรือพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป) ที่จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 แต่อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการที่พักตากอากาศในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ยังคงเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ที่เป็นรูปแบบมาตรฐานที่ใช้กับโครงการที่เป็นอาคารทั่วไปในเมืองใหญ่ ซึ่งยังไม่เหมาะสมกับโครงการที่พักตากอากาศที่ตั้งอยู่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จึงต้องมีการเพิ่มเติมเงื่อนไขให้เหมาะสมกับสภาพของโครงการที่พักตากอากาศในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แต่ยังคงไว้ซึ่งสาระสำคัญที่เป็นองค์ประกอบรายงาน คือ รายละเอียดโครงการหรือกิจกรรม สภาพแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือกในการดำเนินโครงการ การประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม การให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อหามาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมถึงแสดงการเยียวยาความเสียหายจากการดำเนินโครงการ และเพิ่มเติม มาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งในเงื่อนไขของการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการที่พักตากอากาศที่มีขนาดห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป

* Measures for layout and physical appearance of resort development projects subjected to an environmental impact assessment in the area surrounding Khao Yai National Park, a Natural World Heritage

หรือพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป ในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยงานวิจัยเล่มนี้ต้องการที่จะศึกษาโครงการที่พักตากอากาศขนาดห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไปหรือพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไปเป็นการทั่วไป ที่ก่อสร้างในพื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ เพราะโครงการที่พักตากอากาศเหล่านั้น เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมในพื้นที่ดังกล่าว คือ การเกิดของเสีย เช่น ขยะหรือน้ำเสีย การยึดครองพื้นที่ของผู้ดำเนินโครงการ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ การทำลายพื้นที่ป่าไม้ การคุกคามวิถีชีวิตสัตว์ป่า ดังนั้นปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จากดำเนินโครงการที่พักตากอากาศขนาดห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไปหรือพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป จึงนำไปสู่การศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงและบูรณาการแนวความคิด ผ่านกระบวนการทางกฎหมาย โดยใช้วิธีการ ออกกฎกระทรวงบังคับใช้เฉพาะพื้นที่ เพื่อเพิ่มมาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะโครงการที่พักตากอากาศให้เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการหรือกิจการด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2560 ซึ่งในปัจจุบันพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาตรา 48 ที่บัญญัติถึงองค์ประกอบและสาระสำคัญของรายงานที่ผู้ดำเนินโครงการจะต้องทำการศึกษายังไม่เหมาะสมกับพื้นที่บริเวณโดยรอบมรดกโลกทางธรรมชาติ

จากการศึกษาและบูรณาการแนวความคิดออกมาตรารูปแบบและรูปลักษณะ สำหรับโครงการที่พักตากอากาศที่ต้องทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่พบว่า การบังคับใช้มาตรการควบคุมรูปแบบโครงการที่พักตากอากาศให้เป็นส่วนหนึ่งในจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกิดจากการดำเนินโครงการ ไปพร้อมกับการอนุรักษ์ ปกป้อง พื้นที่ บริเวณพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงอันเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ

โครงการพัฒนารีสอร์ท การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์คุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติ

ABSTRACT

Khao Yai National Park is an area that is valuable as a natural world heritage. It is a unique and outstanding area of natural resources and environment that is worthy of conservation and protection. Resort development projects with the size of 80 rooms or more or the usable area of 4,000 square meters or more is, (The Researcher will say and mean only for projects with a room size of 80 rooms or more or a usable area of 4,000 square meters or more) some by law to submit an environmental impact assessment report according to the Promotion and Conservation of Environmental Quality Act B.E. 2535. The conditions for preparing the environmental impact assessment report for resort development projects in the area surrounding Khao Yai National Park remain the standard method applicable to common buildings in large cities development projects that are not yet suitable for accommodation projects. Therefore, some practical conditions must be added to suit the conditions of the resort development project. The key elements of the report should include : project details or activities, current environment, assessment of project options,

and its impacts that may arise from both direct and indirect project executions. The public participation should provide measures to mitigate environmental impacts, to demonstrate remediation measures from project implementation and to provide control measures regarding form and physical appearance of the project as part of the environmental impact study. For a resort project with a room size of 80 rooms or more or a usable area of 4,000 square meters or more in the area surrounding Khao Yai National Park, this research would like to study a resort project with a room size of 80 rooms or more. Or usable area of 4,000 square meters or more is generally constructed in the area surrounding Khao Yai National Park, which is a natural world heritage site because those resort projects cause both direct and indirect environmental problems. In such areas are the generation of wastes such as garbage or wastewater occupying the project operator's area causing physical change, deforestation of forests, threat of wildlife livelihoods. Khao Yai from implementing a resort project with the size of 80 rooms or more or a usable area of 4,000 square meters or more leading to the study of problems, facts, and the integration of ideas through the legal process by using the ministerial regulation method. Enforce specific areas to increase measures to control the layout and appearance of the resort project. As part of the guidelines for preparing environmental impact assessment reports, projects or businesses in buildings, land allocation, and community services, Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning 2017, currently the Promotion and Conservation of Quality Act National Environment 2535, Section 48, which states the composition and substance in the report that the project operator must study is not suitable for the service area surrounding the natural world heritage.

From the study and integration of the concept, measures, design, and appearance for resort projects requiring an environmental impact assessment in the area surrounding Khao Yai National Park, it was found that the enforcement of measures to control the resort project model. As part of the EIA report, it can address both direct and indirect environmental impacts arising from the project's implementation while preserving, protecting, and restoring the heritage high biodiversity areas. The natural world effectively meets the spirit of the EIA law.

Keywords

resort development projects, environmental impact assessment, conservation and protection of natural world heritage

บทนำ

ความสวยงามของทัศนียภาพ และควมมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นจากความหลากหลายทางชีวภาพ ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติในเขตพื้นที่ผืนป่าผืนเมืองร้อน อันมีป่าไม้หลากหลายชนิดรวมกันอยู่ในพื้นที่ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด และมีคุณค่าที่สำคัญเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ซึ่งประชาชน ชื่อนามนามสถานที่แห่งนั้นว่า พื้นที่ป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ มีอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นหนึ่งในเขตอนุรักษ์พื้นที่ป่าดงพญาเย็น¹ ในปัจจุบันบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นนิคมก่อสร้างโครงการที่พักตากอากาศขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก โดยมีรูปแบบที่ทันสมัย เน้นความหรูหรา มีอาคารสูงและขนาดใหญ่ และไม่มีต้นไม้ขนาดใหญ่เพียงพอต่อสภาพพื้นที่ โครงการที่พักตากอากาศยังขาดรูปแบบและรูปลักษณะที่กลมกลืนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ที่ติดต่อกับพื้นที่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่พักตากอากาศที่มีขนาด 80 ห้องขึ้นไปหรือมีพื้นที่ใช้สอย 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป เป็นโครงการประเภทที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม และเป็นการก่อผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น อาทิ ดินถล่ม น้ำท่วม สัตว์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดำเนินชีวิต เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาผลกระทบเหล่านั้น กฎหมายจึงได้บังคับให้โครงการที่พักตากอากาศขนาดขนาด 80 ห้องขึ้นไปหรือมีพื้นที่ใช้สอย 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสียก่อนถึงจะเริ่มดำเนินโครงการได้ แต่แม้ว่ากฎหมายจะบังคับให้ผู้ดำเนินโครงการที่พักตากอากาศขนาดขนาด 80 ห้องขึ้นไปหรือมีพื้นที่ใช้สอย 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป ที่ตั้งอยู่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนดำเนินโครงการ ก็ยังคงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะ อนุรักษ์ คุ้มครอง ปกป้อง คุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติ ดังนั้นการที่จะแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมให้คงไว้ซึ่งความสมดุลและความหลากหลายทางชีวภาพ และให้กฎหมายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการที่พักตากอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ก็จะต้องมีการออกมาตรการทางกฎหมายมา ควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะโครงการที่พักตากอากาศ ที่จะถูกก่อสร้างขึ้นในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยอาศัยประโยชน์จาก มาตรา 45² ประกอบมาตรา 44 (5)³ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาบูรณาการร่วมกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรา 48 วรรค2 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2561⁴ ให้เกิดรูปแบบและรูปลักษณะโครงการที่พักตากอากาศที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่มี

¹ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช, *นำชมความหลากหลายทางชีวภาพ มรดกโลกทางธรรมชาติ ดงพญาเย็น-เขาใหญ่ สำหรับเยาวชน* (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2559).

² พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 45 บัญญัติว่า ใน พื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะเขต ควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ไว้แล้วแต่ ปรากฏว่ามีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจ าเป็นจะ ต้องได้รับการแก้ไขโดยทันทีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมาย หรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อคณะ รัฐมนตรีขออนุมัติเข้าดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างตามมาตรา 44 ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้นได้.

³ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 44 บัญญัติว่า ในการออกกฎกระทรวงตาม มาตรา 43 ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

(5) กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น.

⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 48 วรรค 2 บัญญัติว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ

คุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ และประสิทธิผลจากการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

1.มาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะบูรณาการร่วมกับกฎหมายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีโครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ

มาตรการทางกฎหมายที่ถูกรเรียกว่า มาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะ จะถูกนำมาบูรณาการเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีโครงการที่พิกัดอากาศที่มีขนาดห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป หรือพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป ที่ตั้งอยู่ในบริเวณโดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีความสำคัญเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติที่ต้องได้รับการอนุรักษ์ ปกป้องและส่งต่อไปถึงยังคนรุ่นไป

1.1 ลักษณะสภาพพื้นที่

โครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกันชน (Buffer zone)⁵ คือพื้นที่ที่อยู่ติดต่อกับพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพมีลักษณะทางกายและชีวภาพ ไม่ว่าจะเป็น ป่าเบญจพรรณ ป่าผลัดใบ ป่าเต็งรัง รวมไปถึงทุ่งหญ้าเขตร้อน อันมีเอกลักษณ์โดดเด่นมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เฉพาะตัว เป็นถิ่นที่อยู่ของพันธุ์สัตว์ป่าและพืชพันธุ์หายาก ที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ และยังเป็นพื้นที่ที่มีความงดงามทางธรรมชาติหาที่ใดเปรียบไม่ได้ อีกทั้งยังมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงติดต่อกันถึง 5 ยอด ซึ่งถูกเรียกว่า เขาร่ม เขาแหลม เขาเขียว เขาสามยอด เขาฟ้าผ่า อาณาเขตรอบคลุม 4 จังหวัด เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำทั้ง 5 สายที่หล่อเลี้ยงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย⁶

1.2 รูปแบบรูปลักษณะโครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

โครงการที่พิกัดอากาศที่มีขนาดห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไปหรือพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไปที่อยู่ในพื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ส่วนใหญ่มักจะก่อสร้างในรูปแบบที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่อยู่ติดต่อกับพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ โดยจะสร้าง เป็นลักษณะอาคารสูงที่มีความสูงตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป ซึ่งเข้านิยามของคำว่าอาคารขนาดใหญ่ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 55 พ.ศ. 2543 ที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522⁷ และยังมีรั้วรอบโครงการสูงถึง 3 เมตร ถนนคอนกรีตเข้าสู่โครงการขนาดกว้างถึง 8 เมตร สีของตัวอาคารไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สภาพภูมิประเทศในบริเวณที่ดำเนินการก่อสร้างโครงการที่พิกัดอากาศจากพื้นที่ที่มีความลาดเอียงเปลี่ยนแปลงไปเป็นพื้นที่ราบเรียบ ในลักษณะปรับลักษณะภูมิประเทศให้แตกต่างไปจากเดิม มีการสร้างสนามกอล์ฟและสนามหญ้าโล่งกว้าง ปริมาณต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ไม่ถึง

ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกาศกำหนด โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภทหรือขนาดของโครงการหรือกิจการหรือ การดำเนินการก็ได้ และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการหรือกิจการ หรือการดำเนินการ สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือกในการดำเนินการ การประเมินผล กระบวนการสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการทั้งทางตรงและทางอ้อม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการชดเชยเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย

⁵ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 'เขตกันชน (Buffer zone)' <<http://portal.dnp.go.th>> สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2563

⁶ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช (เชิงอรรถที่ 1).

⁷ "อาคารขนาดใหญ่" หมายความว่า อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร หรืออาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 15.00 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้าสำหรับอาคารทรงจั่ว หรือบันหย้าให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

10เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่โครงการ ในโครงการที่พิกัดอากาศมีการนำสัตว์ป่ามาเลี้ยงไว้เป็นส่วนหนึ่งในโครงการที่พิกัดอากาศ ดังเช่น กวาง และ ลิง รูปแบบและรูปลักษณะโดยภาพรวมไม่แสดงถึงการอนุรักษ์คุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติแต่ประการใด เน้นรูปลักษณะและรูปแบบสมัยนิยมเหมือนกับในเมืองหลวง⁸

1.3 ลักษณะผลกระทบและการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของการดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ลักษณะการดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีจำแนกได้ 5 ประการ ดังนี้

คือ 1. มลพิษทางสายตาซึ่ง หมายถึง การก่อสร้างโครงการฯที่มีขนาดไม่เหมาะสมกับพื้นที่ สีไม่กลมกลืนรูปลักษณะทันสมัยสะดุดตาไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นต้น⁹

2. การทำลายพื้นที่ หมายถึง การก่อสร้างโครงการที่พิกัดอากาศที่มีขนาดใหญ่ในพื้นที่ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงทำให้พื้นที่ป่าไม้ถูกทำลาย โดยการตัดไม้ทำลายป่าในบริเวณนั้นเพื่อดำเนินโครงการ¹⁰

3. คุณภาพวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิ่น หมายถึง การคุกคามวิถีชีวิตของประชาชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ต้องเปลี่ยนอาชีพจากทำไร่ ทำสวน ทำนา เก็บของป่า ล่าสัตว์¹¹

4. การยึดครองพื้นที่ หมายถึง การที่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ก่อสร้างโครงการฯแล้วเกิดมีผลกระทบต่อสภาพเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ ชีวภาพ สังคม คุณภาพชีวิตแปรผันไป¹²

5.การทำลายสุขภาพ คือ การที่ประชาชนได้รับผลกระทบในด้านสุขภาพจากการดำเนินโครงการ อาจะเกิดในช่วงระยะก่อสร้างโครงการฯเช่นฝุ่นละอองที่เกิดจากการก่อสร้าง หรือเสียงเครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้าง¹³ เมื่อมีการดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศขนาดตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไปหรือมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป

ดังนั้นจึงได้มีการวางหลักเกณฑ์ให้ผู้ดำเนินโครงการจะต้องมีการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้ง4ด้าน คือ

1. การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรกายภาพ (Physical Resources) คือ การศึกษาสิ่งไม่มีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากการดำเนินการก่อสร้างโครงการที่พิกัดอากาศฯ อาทิ น้ำ หิน ดิน แร่ อากาศ ความร้อน การสั่นสะเทือน เสียง และสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตอื่นที่เป็นตัวแปรสำคัญอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมในบริเวณที่มีการก่อสร้างโครงการที่พิกัดอากาศและบริเวณโดยรอบที่มีการก่อสร้างโครงการที่พิกัดอากาศในช่วงเวลาดำเนินโครงการและภายหลังการดำเนินโครงการ¹⁴

2. การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรชีวภาพ (Ecological Resources) คือ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมในส่วนของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดในบริเวณที่มีการดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศฯ อาทิ สัตว์ทุกชนิดที่ถือเป็นสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะขนาดเล็กแค่ไหน สัตว์น้ำหรือสัตว์บก พืชทุกชนิด เพราะถือเป็นสิ่งมีชีวิตและเป็นการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงระบบผลกระทบแบบห่วงโซ่กันด้วยเนื่องมาจากผลกระทบในลักษณะนี้จะส่งผลต่อไปเป็นทอดๆและต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูงสำหรับกรณีการศึกษาผลกระทบทางชีวภาพของโครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพราะมีความเปราะบางของสิ่งแวดล้อมสูงมากโดยเฉพาะในส่วนของสิ่งมีชีวิตมีการเจริญเติบโต สืบพันธุ์ และแพร่กระจาย รวมถึงการลดหรือเพิ่มจำนวนประชากรทางชีวภาพ และการ

⁸ อชิรญาณ หอมระรื่น, ลงสำรวจพื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2563.

⁹ เกษม จันทรแก้ว, *การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมขั้นสูง (Advanced Environment Impact assessment)* (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2554).

¹⁰ เฟิงอ่าง.

¹¹ เฟิงอ่าง.

¹² เฟิงอ่าง.

¹³ เฟิงอ่าง.

¹⁴ อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, *กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่5, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2561).

เปลี่ยนแปลงทางชีวภาพอาจจะเป็นไปในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกิดจากการสร้างโครงการที่พื้กตอากาศเป็นตัวแปรสำคัญ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงโดยการเก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังดำเนินโครงการที่พื้กตอากาศฯ ย่อมทำให้เห็นถึงผลกระทบอย่างชัดเจนจากการดำเนินโครงการที่พื้กตอากาศฯ ได้ดีประการหนึ่ง¹⁵

3. การศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ (Human-used Value) คือ การศึกษาวิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงหรือบริเวณโดยรอบกับการดำเนินโครงการที่พื้กตอากาศฯ โดยทำการศึกษถึงการดำรงชีวิตบนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพ¹⁶

4. การศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านคุณภาพชีวิต (Quality of Life Value Resources) คือ เป็น การศึกษาผลกระทบต่อเกี่ยวกับ สังคม เศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยว ในลักษณะที่ เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนในบริเวณใกล้เคียงที่มีการดำเนินโครงการที่ พื้กตอากาศฯ¹⁷

ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาด้านต่างๆเป็นส่วนหนึ่งในรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก่อน จะเริ่ม ดำเนินการโครงการที่พื้กตอากาศฯ ประเภทที่กฎหมายบัญญัติไว้ ว่าการดำเนินการ ไม่ต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรี แต่ต้องได้รับอนุญาตและต้องทำการขออนุญาตก่อสร้างหรือแจ้งการก่อสร้าง ต่อหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจอนุญาตพร้อม เสนอรายงานประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งคำว่า อนุญาต จากมาตรา 46 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้ความหมายว่า การที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐยินยอมให้บุคคลใด กระทำการใด ที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมก่อนกระทำการนั้น และให้หมายความรวมถึงการออก ใบอนุญาตการอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้ประทานบัตร และการให้อาญาบัตรด้วย และการยื่นขออนุญาตก่อสร้างที่พื้กตอากาศตามกฎหมายควบคุมอาคาร โดยสามารถทำได้ 2 วิธี คือ 1.ยื่นขอ อนุญาตตามหมวด 3 มาตรา 21¹⁸หรือ 2.วิธีการแจ้งตาม 39 ทวิ¹⁹ และต้องเสนอรายงานฯตอนที่ยื่นขออนุญาต และ การแจ้งรายละเอียดวิธีการเสนอ ได้ถูกกำหนดไว้ใน ข้อ10 (3) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมประกอบเอกสารท้ายประกาศ 6

1.4 ลักษณะผลกระทบต่อมรดกโลกทางธรรมชาติ

การดำเนินโครงการที่พื้กตอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ นำไปสู่การเกิดผลกระทบต่อ คุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ระดับสูงสุดคือ เกิดผลกระทบต่อคุณค่าทาง ธรณีวิทยาหรือลักษณะภูมิประเทศ ส่วนระดับกลางคือ เกิดผลกระทบต่อคุณค่าด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงระบบนิเวศในพื้นที่ และระดับต่ำสุดคือ ผลกระทบต่อคุณค่าความงามตามธรรมชาติและคุณค่า สภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์²⁰ เมื่อนำมาพิจารณาการเกิดผลกระทบต่อคุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับการดำเนินการก่อสร้างโครงการที่พื้กตอากาศที่มีรูปแบบและรูปลักษณะทันสมัยนิยมดังที่เป็นอยู่ใน

¹⁵ เฟิงอ้าง.

¹⁶ เฟิงอ้าง.

¹⁷ เฟิงอ้าง.

¹⁸ มาตรา 21 ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือแจ้ง ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ.

¹⁹ มาตรา39 ทวิ ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลงหรือ รื้อถอนอาคารโดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้โดยการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด

²⁰ Australian Government, *Matters of National Environmental Significance* (Australia: N.P 1999) 16.

ปัจจุบันพบว่า รูปแบบและรูปลักษณะโครงการที่พังกตากอากาศส่งผลกระทบต่อคุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติตั้งแต่ระดับต่ำสุดไปจนถึงระดับสูงสุด ดังนั้นการที่จะอนุรักษ์คุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติให้คงอยู่อย่างสมดุลไปพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงต้องมีการกำหนดมาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม โดยบูรณาการผ่านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1.5 หลักการลดผลกระทบ(มาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะโครงการ)

การลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการที่พังกตากอากาศในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่(พื้นที่ติดต่อกับเขตอุทยาน) โดยผ่านการวิเคราะห์จากปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้น มีหลักการดังต่อไปนี้

- 1.ความสูงของอาคารต้องไม่เกิน2ชั้น และโครงสร้างอาคารไม่ควรใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก เพราะในพื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเพียง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ 2522 มาตรา 2 ประกอบ พระราชกฤษฎีกาควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 บังคับในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา มาตรา 3 (3) และ กฎกระทรวงบังคับใช้ผังเมืองรวมจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2560 ข้อ 9 กฎหมายเปิดช่องให้ผู้ดำเนินโครงการที่พังกตากอากาศสามารถสร้างอาคาร มีความสูงถึง 22.50 เมตร²¹ ซึ่งเป็นลักษณะอาคารสูงที่มีความสูงตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป ย่อมเข้านิยามของคำว่าอาคารขนาดใหญ่ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 55 พ.ศ. 2543 ที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการก่อสร้างอาคารในบริเวณพื้นที่ติดต่อมรดกโลกทางธรรมชาติ

- 2.ถนนคอนกรีตเข้าโครงการต้องไม่มีความกว้างจนเกินสมควร ประมาณ 6 เมตร ไหล่ทางกว้างไม่เกินข้างละ 1 เมตร ร่องระบายน้ำกว้างไม่เกิน 80 เซนติเมตร ยานพาหนะจำกัดความเร็ว 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และมีความสูงไม่เกิน 3.50 เมตร ในปัจจุบันมาตรการนี้ ปรากฏอยู่ในแผนแม่บทการพัฒนาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งบังคับใช้เฉพาะภายในพื้นที่อุทยานเท่านั้น มติคณะรัฐมนตรี 7 กันยายน พ.ศ.2553 ผู้ศึกษาจึงได้นำหลักการมาใช้ในการบูรณาการร่วมกับการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยการกำหนดข้อบังคับในเรื่องรูปแบบและขนาดของถนนเข้าโครงการที่พังกตากอากาศให้ผู้ดำเนินโครงการปฏิบัติตามให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่²²

- 3.ไม่ปรับสภาพภูมิประเทศภายในโครงการ เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาเป็นสาเหตุของน้ำป่าไหลหลาก²³

- 4.รูปแบบโครงการควรใช้วัสดุสำเร็จรูปมาใช้แทนการนำเครื่องจักรกลเข้ามาในพื้นที่ เพราะเมื่อนำมาวิเคราะห์คำนวณค่าฝุ่นละอองที่เกิดจากการดำเนินก่อสร้างโครงการในช่วงระยะเวลาก่อสร้าง 2-3 ปีทำให้ค่าฝุ่นเกินมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด²⁴

5. ไม่ตัดทำลายต้นไม้ในพื้นที่โครงการแม้มีใช้ไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจ เพราะ ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติห้ามตัดต้นไม้ทั่วไป ที่ไม่ใช่ไม้เศรษฐกิจและไม่อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานผู้ดำเนินโครงการจึงตัดทำลายทิ้ง ผ่านขั้นตอนการศึกษาผลกระทบ²⁵

- 6.ปลูกพืชคลุมหน้าดินป้องกันการพังทลายของหน้าดินโดยรอบโครงการ เพราะแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการหรือกิจการด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชนสำนักงาน

²¹ บริษัท ซีนิคอลล ดีเวลลอปเม้นท์, ‘รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม,ทส 1009.5/11585’ <<http://eia.onep.go.th/projectdetail.php?id=9734>> สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563.

²² อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, ‘แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่’ <<http://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=684>> สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2564.

²³ บริษัท ซีนิคอลล ดีเวลลอปเม้นท์ (เชิงอรรถ 21).

²⁴ เฟิงอ้าง.

²⁵ เฟิงอ้าง.

นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2560 วางหลักการไว้เพียงปลูกพืชคลุมหน้าเฉพาะบริเวณลำรางสาธารณะ ทำให้ผู้ดำเนินโครงการปฏิบัติเพียงเท่าที่มีถูกกำหนดไว้แนวในการจัดทำรายงานฯเท่านั้น เมื่อเกิดฝนตกหนักเป็นเวลานานติดต่อกัน จึงเป็นปัญหาให้ดินถล่ม น้ำป่าไหลหลากท่วมโครงการ²⁶

7.ไม่ตัดจับสัตว์ป่าเพื่อนำมาเป็นสัตว์เลี้ยง เพราะจากการศึกษาพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 พบว่ามีมาตรา 19 (3) ที่กฎหมายวางหลักว่า ห้ามมิให้บุคคลกระทำการใดๆในเขตอุทยาน โดยล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไปหรือกระทำให้เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่าด้วยประการใดๆ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจส่วนของ คำว่า ล่อหรือนำสัตว์ออกไป จากการที่บัญญัติกฎหมายเช่นนั้นผู้ศึกษาวิเคราะห์ว่า (ล่อหรือนำสัตว์ออกมา)การกระทำนั้นต้องเกิดขึ้นในเขตอุทยานแห่งชาติเท่านั้นถึงจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 แต่ถ้าเป็นเขตพื้นที่ติดต่อกับเขตอุทยานกฎหมายนั้นย่อมไม่มีผลบังคับใช้ได้ เพราะกฎหมายไม่ได้มีการบัญญัติครอบคลุมไปถึงพื้นที่นอกแนวเขตอุทยานแห่งชาติตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าเขาใหญ่²⁷

8.สีอาคารต้องกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม เช่น สีน้ำตาล²⁸

9.รูปแบบโครงการโดยรวมต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นไปพร้อมกับการอนุรักษ์คุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติเพราะสอดคล้องกับการนำประโยชน์จากอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพมาตรา 8 ผ่านการบูรณาการร่วมอย่างกว้างกับแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ²⁹

10.ไม่ควรสร้างรั้วหรือถ้าจำเป็นควรสร้างรั้วจากวัสดุธรรมชาติ เพราะ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พบว่า ในมาตรา 4 มีคำว่า รั้วอยู่ในนิยามของคำว่า อาคารด้วยแต่ไม่ได้อธิบายถึงรายละเอียดเรื่องการออกแบบรั้วไว้แต่อย่างไรเป็นเพียงการจำกัดความไว้อย่างกว้างๆ และผู้ศึกษาได้พบว่ามีกฎกระทรวงฉบับที่ 55 พ.ศ. 254317 ออกโดยความตามในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ที่ได้อธิบายถึงรูปแบบของรั้วเอาไว้ในหมวดที่ 1 ลักษณะอาคารข้อ 5 รั้วหรือกำแพงกั้นเขตที่อยู่ชุมชนสาธารณะที่มีความกว้างตั้งแต่ 3 เมตรขึ้นไปและมีมุมน้อยกว่า 135 องศา ต้องปราศมูมรั้วหรือกำแพงกั้นเขตนั้น โดยให้ส่วนที่ปราศมูมมีระยะไม่น้อยกว่า 4 เมตร และทำมุมกับถนนสาธารณะเป็นมุมเท่าๆกัน สำหรับกรณีอาคารอยู่ห้อมถนนสาธารณะ และหมวด 4 แนวอาคารและระยะต่าง ๆ ของอาคาร ข้อ 47 ได้อธิบายรูปแบบของรั้วเอาไว้อย่างชัดเจนคือ ให้รั้วหรือกำแพงให้ควรมีความสูงได้ไม่เกิน 3 เมตร นับจากการทางสาธารณะ³⁰ (สำหรับกรณีสร้างรั้วขึ้นติดต่อกับหรือระยะห่างจากถนนสาธารณะน้อยกว่าความสูงของรั้ว) ซึ่งในกรณีนี้เป็นมาตรฐานใช้บังคับในทุกพื้นที่ในประเทศไทย รวมถึงบริเวณที่ก่อสร้างโครงการที่พักตากอากาศอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมอาคารนี้เช่นกัน แต่สำหรับกรณีบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่เป็นมรดกโลก

²⁶ สุทธิศักดิ์ ศรีสัมพันธ์, ‘การวิเคราะห์เสถียรภาพของลาดดิน’ <http://www.gerd.eng.ku.ac.th/Paper/3_Landslide.html> สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2564.

²⁷ พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าเขาใหญ่ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 79 ตอนที่ 86 วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2505.

²⁸ Autocamp Yosemite, ‘Building color layout’ <<http://autocamp.com/guides/location/yosemite>> accessed 18 May 2020.

²⁹ มาตรา 8. In-situ Conservation

(J) Subject to its national legislation, respect, preserve and maintain knowledge, innovations and practices of indigenous and local communities embodying traditional lifestyles relevant for the conservation and sustainable use of biological diversity and promote their wider application with the approval and involvement of the holders of such knowledge, innovations and practices and encourage the equitable sharing of the benefits arising from the utilization of such knowledge, innovations and practices:

³⁰ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 75 ก วันที่ 7 สิงหาคม 2543.

ทางธรรมชาติ กฎหมายที่กำหนดการทำรั้วขนาด 3 เมตรที่ใช้บังคับ ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่เป็นป่าไม้และมีทัศนียภาพที่สวยงาม การสร้างรั้วที่สูงเกินไปทำให้เป็นมลพิษทางสายตาดับบังวิวทิวทัศน์ ปิดช่องทางลมถ่ายเท

ดังนั้นจากการหลักการที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะสามารถช่วยลดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจนเป็นปัญหาภัยคุกคามทางธรรมชาติตามมา อีกทั้งยังเป็นการปกป้องอนุรักษ์คุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติให้คงอยู่สืบต่อไปพร้อมกับพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.6 การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมคือ การศึกษาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ที่มีอาจจะเกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยหรือการมีส่วนได้เสียของประชาชน โดยศึกษาถึงผลกระทบและประเมินผลที่อาจจะเกิดขึ้นและให้ประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นส่วนหนึ่งในการกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย เพื่อให้ร่วมกันกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจัดทำเป็นรูปแบบรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม³¹ ซึ่งการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยนั้นเป็นรูปแบบบัญชีรายชื่อที่กำหนด ลักษณะโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไว้แล้ว³² สำหรับโครงการที่พักตากอากาศที่มี ขนาดตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป หรือพื้นที่ใช้สอย 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป ก็เป็นหนึ่งในลักษณะโครงการที่ต้องทำการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายกำหนดไว้

โครงการที่พักตากอากาศที่ต้องจัดรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะโครงการที่พักตากอากาศที่ได้มีการดำเนินโครงการอยู่ในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติมีความสำคัญมากกว่าพื้นที่ทั่วไปนั้น ย่อมทำให้หลักเกณฑ์การศึกษาและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมควรจะต้องมีความแตกต่างจากโครงการประเภทเดียวกัน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อื่น แต่ยังคงไว้ซึ่งองค์ประกอบ สำคัญเกี่ยวกับ รายละเอียดโครงการหรือกิจกรรม สภาพแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือกในการดำเนินโครงการ การประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม การให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อหามาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงแสดงการเยียวยาความเสียหายจากการดำเนินโครงการอย่างไรก็ตามสำหรับองค์ประกอบที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้น สำหรับโครงการที่พักตากอากาศที่ดำเนินโครงการในพื้นที่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ การศึกษาผลกระทบในปัจจุบันยังไม่สามารถป้องกันผลกระทบได้ประสิทธิภาพเพียงพอ จึงต้องมีการนำมาตรการควบคุมรูปแบบและรูปปลั๊กซ์มที่ได้กล่าวไปในตอนต้น นำมาบูรณาการเป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบของการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้ต้องปฏิบัติตาม ถ้าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการ รายงานการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ได้เสนอนั้นนี้อาจไม่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ

³¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 46 บัญญัติว่า “การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า กระบวนการศึกษาและประเมินผลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้มีการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ผลการศึกษาเรียกว่า รายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม.

³² ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนพิเศษ 3 ง หน้า 1 วันที่ 4 มกราคม 2562.

1.7 การเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โครงการที่פקตากอากาศเป็นโครงการประเภทที่ต้องเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแต่ไม่ ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีเพียงได้รับอนุญาต³³ ผู้ดำเนินโครงการที่פקตากอากาศจะต้องเสนอรายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อหน่วยงานดังต่อไปนี้ 1.เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตหรืออนุมัติ 2.สำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่แทน³⁴ เมื่อมีการเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้วหน่วยงานผู้อนุญาตต้องรอไว้ จนกว่า รายงานฯ จะได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการและต้องได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณา รายงานฯ ถึงจะสามารถอนุญาตได้ต้องครบตามเงื่อนไขทั้ง 2 ประการ³⁵

2.8 ขั้นตอนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เมื่อผู้ดำเนินโครงการที่פקตากอากาศเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่แทน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนจะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทำการตรวจสอบความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย ว่าเอกสาร ครบถ้วนหรือไม่ และถ้าหากเอกสารไม่ครบถ้วน ให้หน่วยงานดังกล่าวแจ้งไปยังผู้อนุญาตทราบภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม³⁶

2. ถ้ารายงานฯ เอกสารถูกต้องครบถ้วนแล้ว ก็เข้าสู่ขั้นตอนที่กำหนดหน้าที่ให้ สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติ หน้าที่แทนพิจารณาเสนอความคิดเห็นเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานการประเมินผล

³³ เพียงอ้าง.

³⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 50 วรรค 1 บัญญัติว่า ในกรณีที่โครงการ หรือกิจการหรือการดำเนินการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 48 เป็นโครงการหรือกิจการ หรือการดำเนินการที่จะต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายก่อนเริ่มการก่อสร้างหรือดำเนินการ ให้ผู้ดำเนินการหรือผู้อนุญาต เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนั้น และต่อสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ ปฏิบัติหน้าที่แทน ในการเสนอรายงานดังกล่าวอาจจัดทำเป็นรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 48 วรรคสอง ก็ได้.

³⁵ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 50 วรรค 2 บัญญัติว่า ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมี อำนาจอนุญาตตามกฎหมายรอการสั่งอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการตามวรรคหนึ่งไว้จนกว่ารายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ และ ได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณา รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจากสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ แทน

³⁶ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 50 วรรค 3 บัญญัติว่า ให้สำนักงาน นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่แทนตรวจสอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอมา หากเห็นว่ารายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้นมิได้จัดทำให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 48 วรรค สอง หรือวรรคสาม หรือมีเอกสารไม่ครบถ้วน ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงาน ของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แจ้งให้ผู้ดำเนินการหรือผู้อนุญาตที่เสนอรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทราบภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น.

กระทบสิ่งแวดล้อม และเตรียมนำส่งรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้พิจารณาความเห็นเบื้องต้นต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาเห็นชอบต่อไป³⁷

3. เมื่อรายงานฯ นำส่งถึงคณะกรรมการผู้ชำนาญการ จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการต้องพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้เสนอมานั้นให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน แต่แม้ว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการจะได้พิจารณารายงานฯ แล้ว แต่ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ กฎหมายให้ถือว่ารายงานฉบับที่ได้เสนอมานั้นผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการเช่นกัน³⁸

4. ถ้าหากคณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่เห็นชอบรายงานฯ แล้ว มีคำสั่งแก้ไข เพิ่มเติมหรือให้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ตามแนวทาง รายละเอียด ประเด็นหรือหัวข้อที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการกำหนดไว้ ภายในระยะเวลา 180 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ มิฉะนั้นจะถือว่าผู้ขออนุญาตไม่มีความประสงค์จะเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมอีกต่อไป และให้ถือว่าจบกระบวนการพิจารณารายงานฯ ทันทันที แต่ผู้เสนอรายงานยังคงมีสิทธิเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ได้³⁹

5. เมื่อผู้ขออนุญาตได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ชำนาญการใหม่แล้ว เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการต้องพิจารณารายงาน ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเสนอรายงานใหม่ อย่างไรก็ดีถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ยอมพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว กฎหมายให้ถือว่าเห็นชอบรายงานฉบับที่ได้ทำการแก้ไขมานั้น⁴⁰

³⁷ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 50 วรรค 4 บัญญัติว่า ในกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนเห็นว่ารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้จัดทำถูกต้องและมีเอกสารครบถ้วน หรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วนตามวรรคสามแล้ว ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น เพื่อเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาต่อไป.

³⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 51/1 วรรค 1 บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ.

³⁹ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 51/1 วรรค 2 บัญญัติว่า ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบ ให้ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ตามแนวทาง รายละเอียด ประเด็นหรือหัวข้อที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการกำหนดภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ มิฉะนั้นให้ถือว่าผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตไม่ประสงค์จะเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และให้ถือว่าจบกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตจะเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ตามมาตรา 50.

⁴⁰ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 51/1 วรรค 3 บัญญัติว่า เมื่อผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตได้เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำใหม่แล้ว ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ.

6. เมื่อได้มีการแก้ไขรายงานตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ชำนาญการมาแล้ว แต่รายงานฉบับนั้นคณะกรรมการผู้ชำนาญการยังคงไม่เห็นชอบกับรายงานให้จบกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แต่ผู้เสนอรายงานยังคงมีสิทธิเสนอรายงานฉบับใหม่ได้โดยเริ่มต้นกระบวนการใหม่ตั้งแต่ต้น⁴¹

7. ถ้าหากมีการแก้ไขรายงานตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ชำนาญการแล้วรายงานฉบับนั้นผ่านการเห็นชอบให้ความเห็นเป็นที่สุด ถึงอย่างไรก็ตามกฎหมายบัญญัติไว้ให้กระบวนการมีความกระชับ สะดวก รวดเร็ว ไม่ว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการจะเห็นชอบหรือไม่ก็ตามความเห็นนั้นย่อมเป็นที่สุด⁴²

2.9 หลักเกณฑ์และวิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม บังคับให้รายงานมีองค์ประกอบและสาระสำคัญดังต่อไปนี้ จะกล่าวโดยสังเขปดังนี้

บทที่ 1 บทนำระบุถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ขอบเขตการศึกษา และวิธีการดำเนินโครงการ กิจกรรม ทางเลือกในโดยจะต้องสอดคล้องกับวิธีการดำเนินโครงการและเหตุในการตัดสินใจ⁴³

บทที่ 2 รายละเอียดโครงการ แสดงถึงภาพรวมของโครงการอย่างชัดเจน ได้แก่ ประเภท ขนาด วิธีการดำเนินโครงการ สถานที่ตั้งโครงการที่ดำเนินการ พร้อมภาพถ่ายและแผนที่ที่แสดงองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ อัตราส่วนแผนผังการใช้ที่ดินของโครงการ⁴⁴

บทที่ 3 สภาพแวดล้อมปัจจุบัน แสดงรายละเอียดภาพถ่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต รวมถึงผลการศึกษาด้านสังคมเศรษฐกิจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน และสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์ที่ดินที่อาจได้รับผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาวจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมต้องเป็นไปตามแนวทางที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด⁴⁵

บทที่ 4 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยระบุผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินโครงการในทุกด้านที่ได้มีการศึกษาในบทที่ 3 ทั้งผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และต้องแสดงการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทุกทางเลือกที่ได้ระบุไว้ในบทที่ 1⁴⁶

บทที่ 5 มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามและตรวจสอบ โดยแสดงรายละเอียดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากการประเมินสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่การดำเนินโครงการจะทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการเยียวยาความเสียหายนั้น

⁴¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 51/1 วรรค 4 ในกรณีคณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอตามวรรคสาม ให้ถือว่าจบกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแต่ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตจะเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ตามมาตรา 50.

⁴² พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 51/1 วรรค 5 บัญญัติว่า ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ ความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้เป็นที่สุด.

⁴³ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนพิเศษ 3 ง หน้า 7-9 วันที่ 4 มกราคม 2562.

⁴⁴ เพิ่งอ้าง.

⁴⁵ เพิ่งอ้าง.

⁴⁶ เพิ่งอ้าง.

รายละเอียดเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะต้องมีความสอดคล้องกับมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพราะจะเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตในการต่ออายุรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเมื่อครบกำหนด 5 ปี และท้ายบทที่ จะต้องแสดงตารางสรุปผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญพร้อมมาตรการป้องกันผลกระทบ มาตรการติดตามตรวจสอบที่ถูกเสนอไว้ในรายงานให้ดำเนินการตามอย่างครบถ้วน สุดท้ายสำหรับในส่วนของการแนบเอกสารแนบท้ายมีกฎหมายบังคับไว้ให้จัดรูปแบบและแนบเอกสารตามกำหนด ดังนั้นการเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมองค์ประกอบและสาระสำคัญในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผู้ดำเนินโครงการต้องทำการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รูปแบบและเงื่อนไขเป็นสาระสำคัญที่ต้องแสดงให้ปรากฏชัดอย่างละเอียดครบถ้วนเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการประกอบพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ⁴⁷

1.10 บูรณาการมาตรการควบคุมรูปแบบกับแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ

แนวทางการศึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับโครงการที่มีการปลูกสร้างอาคาร สำหรับโครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งเป็นการดำเนินกิจการที่มีการปลูกสร้างอาคารและอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมอาคารอีกด้วย ผู้ดำเนินโครงการจะต้องมีคู่มือแนะนำที่เป็นแนวทางตัวอย่างในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการประเภทอาคารย่อมมี สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการศึกษาแตกต่างกันไปตามสภาพของพื้นที่ ขนาด ประเภทของโครงการ ฉะนั้นสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้ กำหนดขอบเขตและกรอบสำหรับให้ผู้ดำเนินโครงการนำไปปรับให้เหมาะสมกับโครงการของตนเอง สำหรับโครงการที่พิกัดอากาศในพื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ควรจะต้องมีแนวทางการจัดทำรายงานการและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการโดยเฉพาะในเรื่องของการให้ความสำคัญกับคุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติ แต่ในส่วนขององค์ประกอบหลักยังคงไว้ซึ่งสาระสำคัญตามกฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การบูรณาการมาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นนั้น จึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เกิดกฎหมายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ⁴⁸

แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขให้ผู้ดำเนินโครงการใช้เป็นแนวทางการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและกำหนดให้มาตรการรูปแบบและรูปลักษณะเงื่อนไขสำคัญในการที่ให้ผู้ดำเนินโครงการปฏิบัติตามมาตรการเพื่อให้รายงานที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ได้รับความเห็นชอบ แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการที่พิกัดอากาศจึงต้องมีองค์ประกอบ โดยสังเขปดังต่อไปนี้⁴⁹

1. บทนำ ประกอบไปด้วย ความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ การประเมินทางเลือกในการดำเนินโครงการ เหตุผลและวัตถุประสงค์ในการจัดทำรายงาน ขอบเขตการศึกษาและวิธีการ และระยะเวลาการก่อสร้าง⁵⁰

⁴⁷ เฟิงอ้าง.

⁴⁸ กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, แนวทางการจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการหรือกิจการด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน <<http://www.onep.go.th/eia/>> สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2563.

⁴⁹ เฟิงอ้าง.

⁵⁰ เฟิงอ้าง.

2. บทรายละเอียดโครงการ ประกอบไปด้วยที่ตั้งโครงการ ประเภทโครงการและขนาดของโครงการ สถานภาพโครงการ ผังบริเวณ รูปแบบอาคารและสิ่งก่อสร้างในส่วนจากรูปแบบอาคารสิ่งก่อสร้าง จะต้องอยู่ภายใต้ มาตรการรูปแบบและรูปลักษณะโครงการดังต่อไปนี้⁵¹

(ก) รูปแบบอาคารควรมีความสูงไม่เกิน 2 ชั้นและตัวอาคารต้องไม่ใช่คอนกรีตเสริมเหล็กแบบอาคารชุด (คอนโดมิเนียม)

(ข) ถนนคอนกรีตภายในโครงการฯ ไม่ควรมีขนาดกว้างเกิน 6 เมตร

(ค) ไม่ปรับสภาพลักษณะภูมิประเทศบริเวณที่มีการก่อสร้างโครงการให้เปลี่ยนแปลงจนผิดแปลกไปจาก ลักษณะภูมิประเทศเดิมหรือก่อนดำเนินโครงการ

(ง) ใช้วัสดุสำเร็จรูปที่มีการหล่อมาแล้วจากนอกพื้นที่โครงการโดยไม่นำเครื่องจักรกลเข้าไปในพื้นที่ เช่น นำรถ บ้านมาวาง หรือใช้เต็นท์สำเร็จรูป หรือบ้านสำเร็จรูป(เนื้อคาวาน)

(จ) ไม่ตัดต้นไม้ในบริเวณพื้นที่ที่ก่อสร้างโครงการฯ ทุกกรณี

(ฉ) ในส่วนบริเวณพื้นที่ที่ติดกับลำรางสาธารณะจัดให้มีการคลุมหน้าดินด้วยผ้าห่มดินและปลูกต้นไม้คลุมหน้า ดิน

(ช) ไม่ดักจับหรือล่อสัตว์ป่าด้วยวิธีการใดๆ ให้มาอาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการฯ เพื่อให้ผู้มาพักอาศัยได้ส่องสัตว์ หรือทำการใดๆ

(ซ) รั้วควรสูงไม่เกิน 1 เมตร และใช้วัสดุตามธรรมชาติเป็นองค์ประกอบเท่านั้น เช่น รั้วจากไม้หรือใช้ต้นไม้ หรือไม่ควรสร้างรั้วกัน

(ฌ) ไม่ใช่สีตัวอาคารที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

(ญ) โดยรวมรูปลักษณะและรูปแบบโครงการที่พิศตจากอากาศโดยรวมต้องมีการแสดงถึงการส่งเสริมและ อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ สืบสานรูปแบบวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม

จากมาตรการที่กล่าวมานั้น ได้อาศัยประโยชน์จากอำนาจของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ในมาตรา 45⁵² และมาตรา 44(5)⁵³ ออกมาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะ โดย กฎหมายให้อำนาจกำหนดมาตรการอย่างใดๆ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตผังเมือง

⁵¹ เพิ่งอ้าง.

⁵² มาตรา 45 ในพื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินั้นแล้ว แต่ปรากฏว่ามีสภาพ ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตซึ่งจำเป็น จะต้องได้รับการแก้ไขโดยทันทีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจ ตาม กฎหมายหรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีขออนุมัติ ดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตาม มาตรา 44 ตาม ความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้นได้

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่ รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองและกำหนดระยะเวลาที่ใช้มาตรการคุ้มครองดังกล่าวในพื้นที่นั้น

การขยายระยะเวลาตามประกาศในวรรคสองให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติและคณะรัฐมนตรี โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษา.

⁵³ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 44 บัญญัติว่า ในการออกกฎกระทรวง ตามมาตรา 43 ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

(5) กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น.

รวม และเขตควบคุมอาคาร (บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นเขตพื้นที่ผังเมืองรวม⁵⁴และเขตควบคุมอาคาร) ที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมรุนแรงและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขปัญหาโดยออกมาตรการมาใช้บังคับเพื่อแก้ปัญหา โดยกำหนดระยะเวลาตามสมควรและสามารถขยายออกไปได้เพื่อประโยชน์แห่งการบำรุงและรักษาสภาพแวดล้อมและสภาพพื้นที่ ที่มีความเปราะบางสูง ทั้งนี้ปัญหาสภาพแวดล้อมในบริเวณโดยอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เกิดจากการดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศที่มีรูปแบบและรูปลักษณะไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ดังนั้นการนำมาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะ นำมาบูรณาการเป็นส่วนหนึ่งของหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้บัญญัติถึงองค์ประกอบและสาระสำคัญเบื้องต้น ตามมาตรา 48วรรค2⁵⁵ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการหรือกิจการด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2560 ดังนั้นการนำมาตรการรูปแบบและรูปลักษณะสำหรับโครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มาใช้บังคับโดยการออกกฎกระทรวงให้ผู้ดำเนินโครงการปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด ย่อมทำให้เกิดการอนุรักษ์ ปกป้อง สภาพแวดล้อมควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ในส่วนบทรายละเอียดโครงการยังต้องประกอบไปด้วย ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการตรวจสอบความสอดคล้องในการดำเนินการโครงการเบื้องต้น การบริหารโครงการ และจำนวนผู้อยู่อาศัยเจ้าหน้าที่ ผู้ใช้บริการ ระบบสาธารณสุข โภค ระบบป้องกันอัคคีภัย การจราจร พื้นที่สีเขียว การดำเนินการช่วงก่อสร้างอื่นๆ⁵⁶

3. บทสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ประกอบไปด้วย การศึกษาทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต ในพื้นที่โดยรอบรัศมี 5 กิโลเมตรจากพื้นที่ดำเนินโครงการ⁵⁷

4. บทการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วย การแสดงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรชีวภาพ ผลกระทบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ ผลกระทบต่อคุณค่าชีวิต⁵⁸

5. บทมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วย เป็นบทที่มีความสำคัญอีกบทหนึ่งในการป้องกันและรักษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่มีการดำเนินโครงการ มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรการขั้นต่ำที่โครงการต้องจัดให้มี⁵⁹

⁵⁴ กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2560,ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 9 ก หน้า 19 วันที่ 19 มกราคม 2560.

⁵⁵ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 48 วรรค 2 บัญญัติว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกาศกำหนด โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภทหรือขนาดของโครงการหรือกิจการหรือ การดำเนินการก็ได้ และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการหรือกิจการ หรือการดำเนินการ สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือกในการดำเนินการ การประเมินผล กระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการทั้งทางตรงและทางอ้อม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการชดเชยเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย.

⁵⁶ กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (เชิงอรรถ 48).

⁵⁷ บริษัท ซินิคอล ดีเวลลอปเม้นท์ (เชิงอรรถ 21).

⁵⁸ กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (เชิงอรรถ 48).

⁵⁹ เพิ่งอ้าง.

6.บทเกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับการจัดทำรายงาน ประกอบไปด้วย รายละเอียดปลีกย่อยอย่างเช่น จำนวนประชากรของโครงการ ปริมาณการน้ำใช้ ปริมาณและลักษณะน้ำเสีย ปริมาณขยะมูลฝอย⁶⁰

7.บทเอกสารภาคผนวก เอกสารแนบ ต้องประกอบไปด้วย แบบ สผ. และแนบ แนวทางการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดมาตรการ ลดผลกระทบของฝุ่นละอองที่เกิดจากการก่อสร้างอาคาร และ แนบ แนวทางการประเมินเสียงจากการก่อสร้างอาคาร แนบ แนวทางการประเมินความสั่นสะเทือนจากการก่อสร้างอาคาร จากที่ได้กล่าวมานั้นเป็นแนวทางในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทอาคารที่ได้บูรณาการร่วมกับมาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะโครงการ ที่จะมามีใช้บังคับส่วนหนึ่งในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เป็นเงื่อนไขบังคับให้ผู้ดำเนินโครงการควรปฏิบัติตาม⁶¹

สรุปและข้อเสนอแนะ

การดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นโครงการที่ก่อให้เกิดผลกระทบในลักษณะ การเกิดของเสีย การทำลายพื้นที่ คุณภาพวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิ่น การยึดครองพื้นที่ การทำลายสุขภาพ ผู้ดำเนินโครงการจึงต้องมีการศึกษาผลกระทบด้านทรัพยากรกายภาพ ด้านทรัพยากรชีวภาพ ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ด้านคุณภาพชีวิต อีกทั้งการดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่นั้น ยังส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อคุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติ ในด้านคุณค่าทางธรณีวิทยาหรือภูมิทัศน์หรือภูมิประเทศ ด้านคุณค่าทางชีวภาพและระบบนิเวศ คุณค่าด้านความงามตามธรรมชาติ หรือคุณค่าสภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ อาทิ การสร้างอาคารสูงติดกับภูเขา การสร้างถนนคอนกรีตขนาดกว้างเกินสมควรเป็นถนนเข้าออกโครงการที่พิกัดอากาศ ปรับเปลี่ยนสภาพภูมิประเทศให้ราบเรียบเพื่อสร้างอาคารสูงตัดทำลายต้นไม้ยืนต้นทิ้ง เลี้ยงสัตว์ป่าไว้แสดงในโครงการเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าพิกัดในโครงการ เพื่อป้องกันผลกระทบที่ได้เกิดขึ้นต่อคุณค่ามรดกโลกทางธรรมชาติที่ได้กล่าวมานั้น จึงต้องมีการใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้บังคับสำหรับการดำเนินโครงการที่พิกัดอากาศ และหาวิธีการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันจะต้องได้รับการแก้ไขในทันที เพราะปัจจุบันบริเวณพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆเนื่องจากสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมไปมากภายในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา

ถึงแม้ว่ากฎหมายจะบังคับให้โครงการที่พิกัดอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีขนาดตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไปหรือมีพื้นที่ใช้สอย 4,000 ตารางเมตรขึ้นไป หากมีการดำเนินการก่อสร้างต้องมีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนดำเนินการก่อสร้าง การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความงามของธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์ ปกป้อง ให้คงอยู่สืบต่อไป ดังนั้นเมื่อจะมีการดำเนินการก่อสร้างโครงการที่พิกัดอากาศที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ที่มีคุณค่าเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ก็จะต้องมีความแตกต่างจากโครงการที่พิกัดอากาศที่ได้ก่อสร้างดำเนินโครงการในสภาพพื้นที่อื่น โดยองค์ประกอบและสาระสำคัญ ในส่วนของรายละเอียดโครงการ สภาพแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือก การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ทั้งทางตรงและทางอ้อม การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินโครงการ และศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระยะสั้นระยะยาว พร้อมทั้งมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

⁶⁰ เฟิงอ้าง.

⁶¹ เฟิงอ้าง.

สิ่งแวดล้อมและการชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการนั้น⁶² การศึกษาผลกระทบยังเป็นแนวทางเดิมเพียงเพิ่มเติม มาตรการควบคุมรูปแบบและรูปลักษณะโครงการเป็นส่วนหนึ่งในแนวทาง เงื่อนไข ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีโครงการที่พัดตากลอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ที่จะทำให้เกิดการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ช่วยป้องกัน รักษา อนุรักษ์สภาพแวดล้อมโดยรอบพื้นที่ที่มีการดำเนินการได้จริง

การกำหนดใช้มาตรการควบคุมลักษณะรูปแบบและรูปลักษณะโครงการที่พัด ได้อาศัยอำนาจจากมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 เป็นกฎหมายที่เปิดช่องสามารถให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไข ที่เหมาะสมกับประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการได้ เพราะในแต่ละพื้นที่ ที่มีการดำเนินโครงการย่อมเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในบริบทและความรุนแรงที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่เกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ สภาพแวดล้อมปัจจุบัน การประเมินทางเลือก การมีส่วนร่วมของประชาชนและมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการชดเชยเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย และอาศัยอำนาจ ข้อ 8 ของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2561 ประกอบ อำนาจจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 มาตรา 45 และมาตรา 44 (5) ที่มีวัตถุประสงค์ป้องกันและรักษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ที่เป็นเขตควบคุมอาคาร เป็นเขตผังเมืองรวม ในกรณีที่มีปัญหาสภาพแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤตและมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการแก้ไข โดยใช้การออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองรักษาสภาพแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง กล่าวคือ นำมาตรการควบคุมรูปลักษณะและรูปแบบที่ออกเป็นกฎกระทรวงบังคับใช้เฉพาะพื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แต่ยังคงไว้ซึ่งสาระสำคัญเดิม เพิ่มเติมเพียงส่วนของข้อบังคับ สำหรับแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทโครงการที่พัดตากลอากาศในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ให้ผู้ดำเนินโครงการที่พัดตากลอากาศ ก่อสร้างโครงการให้มีรูปแบบและรูปลักษณะโครงการที่พัดตากลอากาศ ตามที่ถูกระบุไว้ในบทที่ 2 (รายละเอียดโครงการ)⁶³

ดังนั้นในส่วนของคุณลักษณะและรูปลักษณะจึงควรลักษณะดังต่อไปนี้ อาคารความสูงไม่เกิน 2 ชั้นและตัวอาคารต้องไม่ใช่คอนกรีตเสริมเหล็กแบบอาคารชุด (คอนโดมิเนียม) ถนนคอนกรีตภายในโครงการไม่ควรมีขนาดกว้างเกิน 6 เมตร ไม่ปรับสภาพลักษณะภูมิประเทศบริเวณที่มีการก่อสร้างโครงการ ใช้วัสดุสำเร็จรูปที่มีการหลอมมาแล้วจากนอกพื้นที่โครงการโดยไม่นำเครื่องจักรกลเข้าในพื้นที่ ไม่ตัดต้นไม้ในบริเวณพื้นที่ที่ก่อสร้างโครงการ บริเวณพื้นที่ที่ติดกับลำรางสาธารณะหรือทางน้ำไหลจัดให้มีการคลุมหน้าดินด้วยผ้าห่มดินและปลูกต้นไม้คลุมหน้าดิน ไม่นำสัตว์ป่ามาเลี้ยงไว้ในโครงการเพื่อแสดงนักท่องเที่ยว รั้วควรสูงไม่เกิน 1 เมตร และใช้วัสดุตามธรรมชาติเป็นองค์ประกอบเท่านั้น หรือไม่สร้างรั้ว สัตว์อาคารต้องกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม รูปลักษณะและรูปแบบโครงการที่พัดตากลอากาศโดยรวมต้องแสดง การส่งเสริม อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

⁶² พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 27 ก หน้าที่ 31 วันที่ 19 เมษายน 2561.

⁶³ กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (เชิงอรรถ 48).

บรรณานุกรม

หนังสือ

ภาษาไทย

- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช, *นำชมความหลากหลายทางชีวภาพ มรดกโลกทางธรรมชาติ ดงพญาเย็น-เขาใหญ่ว่า สำหรับเยาวชน* (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ 2559).
- เกษม จันทรแก้ว, *การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมขั้นสูง (Advanced Environment Impact assessment)* (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2554).
- อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, *กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่5, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2561).

ภาษาต่างประเทศ

- Australian Government, *Matters of National Environmental Significance* (N.P 1999).

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาษาไทย

- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 'เขตกันชน (Buffer zone)' <<http://portal.dnp.go.th>> สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2563.
- กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, 'แนวทางการจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการหรือกิจการด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน' <<http://www.onep.go.th/eia/>> สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2563.
- บริษัท ซีนิคอล ดีเวลลอปเม้นท์, รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, ทส 1009.5/11585 <<http://eia.onep.go.th/projectdetail.php?id=9734>> สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563.
- สุทธิศักดิ์ ศรีลัมพ์, 'การวิเคราะห์เสถียรภาพของลาดดิน' <http://www.gerd.eng.ku.ac.th/Paper/3_Landslide.html> สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2564.
- อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, 'แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่' <<http://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=684>> สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2564.

ภาษาต่างประเทศ

- Autocamp Yosemite, 'Building color layout' <<http://autocamp.com/guides/location/yosemite>> accessed 18 May 2020.